

Apdovanojimai

Nacionalinės premijos dailininkams

Lietuvos nacionalinę kultūros ir meno premiją šiemet pelnė:

Skulptorius Vladas Urbanavičius – už minties ir formos darną skulptūroje.

Alinos Ožič nuotr.

Grafikė Janina Grasilda (Birutė) Žilytė – už aukštąją modernią kultūrą puoselėjančią dailę ir kultūrą vaikams. (J. G. Žilytei premija skirta ir už viso gyvenimo nuopelnus).

Nacionalinės premijos laureatai išrenkami ir paskelbiami gruodžio mėnesį, o premijas teikia prezidentė Vasario 16-osios proga. Kasmet teikiama ne daugiau kaip šešios Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos, kiekvienos jų dydis – 30 400 eurų.

Ilja Bereznickas pelnė apdovanojimą Fredrikstado animacijos festivalyje

Oficialioje festivalio atidarymo ceremonijoje Ilja Bereznickas apdovanotas „Golden Gunnar Lifetime Achievement Award“ už jo svarų indėlį į Šiaurės ir Baltijos šalių animacijos industriją.

Ilja Bereznickas animacijos srityje dirba daugiau nei 40 metų.

Lilijos Valatkienės nuotr.

Trine Vallevik Håbjørg apdovanojimų metu pristatė I. Bereznicką kaip padariusį didelį poveikį visai Šiaurės ir Baltijos šalių animacijai. „Jis yra viena svarbiausių personų Lietuvos animacijoje, dirbantis šioje srityje daugiau nei 40 metų. Jo filmografiją sudaro keli trumpametražiai filmai, jis yra pripažintas dėstytojas ir kūrėjas. I. Bereznickas yra dirbęs ne tik Lietuvoje, bet ir Izraelyje, Jungtinėse Valstijose ir Norvegijoje. Jis dirbo Lietuvos kino studijoje direktoriumi, animatoriumi ir scenarijų autoriumi nuo 1985 m., o 2002 m. inicijavo animacijos studijų programą Vilniaus dailės akademijoje ir tapo šios programos vedėju. Festivalio komisija apdovanoja Ilją Bereznicką už gyvenimo nuopelnus animacijos srityje.“

Daugiau informacijos: <http://animationfestival.no/ilja-bereznickas-awarded-the-lifetime-achievement-award/>.

Fredrikstad animacijos festivalis, nuo 1994 m. rengiamas Norvegijoje – seniausias ir didžiausias šios srities festivalis Šiaurės šalyse. Kiekvienais metais lapkritį jis rengiamas Fredrikstad mieste, netoli Oslo. Vienas iš svarbiausių festivalio renginių – trumpametražių filmų konkursas, kurio apdovanojimas – Golden Gunnar.

Fredrikstad animacijos festivalis – vienas iš 9 festivalių, kuris nominuoja filmus prestižiniam Europos animacijos apdovanojimui – „Cartoon d'Or“. Šis festivalis yra ir profesinė arena animacijos industrijai, ir svarbus įvykis studentams bei edukacinėms animacijos, grafinio dizaino ir skaitmeninės medijos institucijoms.

Kiekvienais metais rengiami seminarai, paskaitos, festivalis kviečia garbius svečius iš žymiausių animacijos kūrimo studijų, tokių kaip Pixar, Disney ir Aardman.

„Dailėraščio“ inf.

Modernus Severijos siuvinėjimas atsidūrė Švedijos muziejuje

Žinomos lietuvių tekstilinės Severijos Inčirauskaitės-Kriaunevičienės darbai pirmą kartą pristatomi viename reikšmingiausių Švedijos muziejų, kuris įkurtas 1919 m. ir skirtas tekstilės meno ir dizaino reprezentacijai ir tyrimams.

Gruodžio 1 d. Röhsska muziejuje, Geteborge, atidarytoje šiuolaikinės tekstilės parodoje „Siuvinėjimas: vizija ir liudijimas“ kuratoriaus Love's Jönssono, žinomo ir kaip dizaino, ir kaip taikomojo meno kritiko, pastangomis suburta septyniolika menininkų iš Švedijos ir Lietuvos. Parodoje pristatomi kūriniai iš Röhsska muziejaus, Stokholmo Nacionalinio muziejaus, privačių kolekcijų ir šiuolaikinių menininkų kūrinių.

tęsinys 6 psl. →

Metų žmogus

Pirmasis meno daktaras – Lietuvoje

Keturiasdešimt dvejų metų tapytojas Žygimantas Augustinas tapo pirmuoju Lietuvoje meno daktaru. Teorinėje darbo dalyje dailininkas nagrinėja Kristijono Donelaičio portretus, atskleidžia mokslinius jo veido neatitikimus, o praktinėje dalyje pristato savo kūrybą, kuria stengiasi atskleisti subjektyvumo ir objektyvumo santykį.

Kodėl mes dažnai nepatinkame sau nuotraukose? Kodėl kuriant vaizdinius neįmanoma išvengti subjektyvumo? Tai tik keli klausimai, kuriuos savo disertacijoje nagrinėja pirmasis Lietuvoje meno daktaro laipsnį įgijęs dailininkas Žygimantas Augustinas.

Didžiąją menininko kūrybos dalį sudaro portretai, iš kurių žvelgiantys žmonės yra tarsi jo paties atspindys. „Ką mano tyrimas bando įrodyti, tai jis tiesiog išbando meną mokslu, o mokslą menu. Tie autoportretai ir atsiranda kaip subjektyvumo ženklas, kurio aš nebeslepiu. Aš akivaizdžiai parodau, kad taip, tai yra mano įtaka, kuriant vaizdus“, – pasakojo dailininkas.

Teorinėje darbo dalyje menininkas analizuoja Kristijono Donelaičio portretus ir įvardija mokslinės jo veido rekonstrukcijos netikslumus. Remdamasis Donelaičio kaukolės nuotrauka, dailininkas sukuria jo portretų seriją. Teorinėje dalyje nagrinėta medžiaga perkeliama ir į kitus menininko kūrinius.

„Tyrinėju Hanso Beltingo teoriją, apie tai, kad vaizdai mūsų sąmonėje yra automatiškai animuojami – paverčiami gyvais. Ir aš tarsi kvestionuoju, klausiu, ar jie iš tikrųjų virsta gyvais nuo to, kad

aš juos nutapau. <...> Bandau atskleisti, kas tas objektyvumas ir ar jis apskritai įmanomas tiek moksle, tiek mene“, – aiškino Ž. Augustinas.

Dailininkas teigia nekuriantis naujų filosofijos ar menotyros teorijų. Jis jas išbando tapydamas ir pritaikydamas kūryboje. Meno teorija dailininkui – tai įkvėpimo šaltinis. Pasak disertacijos gynimo tarybos pirmininko, doktorantūros studijos dailininkui leido pažvelgti į savo kūrybą iš šalies, konsultuotis, diskutuoti su kitais kūrėjais ir darbo vadovu.

„Praktikos kartais menininkams ateina iš jų jausmų, iš jų išgyvenimų, tokios intuityvios empirinės, o teorija vis dėlto verčia menininką, kūrėją pažiūrėti, kas toje ilgoje meno istorijoje jau buvo atlikta. Kad menininkas tiesiog nebūtų naivus, kad jis nekartotų to, kas buvo jau padaryta, kad neįsijaustų į tai, kas jau buvo išgyventa“, – pasakojo VDA Dailės krypties gynimo tarybos pirmininkas Deimantas Narkevičius.

Dailininkas apgintą disertaciją išleido ir knygos pavidalu, ji skirta dailės akademijos bendruomenei.

„Dailėraščio“ inf.

„Autoportretai atsiranda kaip subjektyvumo ženklas, kurio aš nebeslepiu. Akivaizdžiai parodau, kad tai yra mano įtaka, kuriant vaizdus“, – pasakojo Žygimantas Augustinas.

Nežinoma dailė:

LDS istorija

Lietuvos dailininkų sąjungos dailės kolekcija

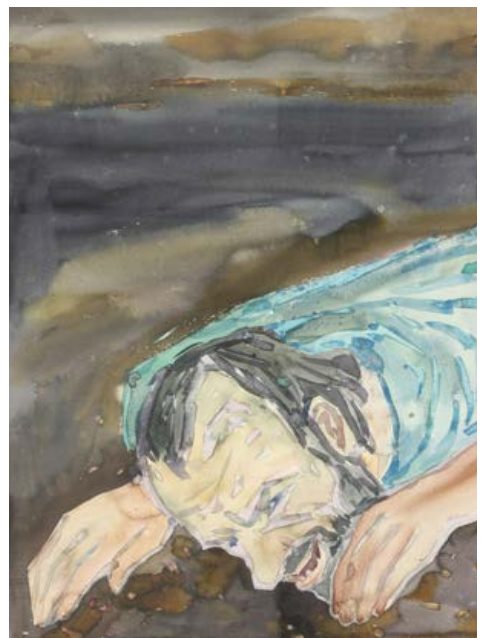
Dailininkų sąjungos 80 metų jubiliejaus proga verta pažvelgti, kokių turtu disponuoja mūsų kūrybinė organizacija. Norėčiau pristatyti dailės fondo kolekciją, su kuria susidūriau rengdama Valentino Antanavičiaus, Alfonso Motiejūno, Leonardo Tuleikio, Silvestro Džiaukšto ir kitų parodas Lietuvos dailės muziejuje.

NIJOLĖ NEVČESAUSKIENĖ

Kas ką saugo?

Norėdama išsamiau pristatyti šiuos autorius, jų kūrinių ieškojau LDS rinkinyje. Nors šiuo metu fondas nebeegzistuoja, daugelis prisimena šios organizacijos veiklą, o buvusieji proceso dalyviai žino, kad fondas veikė ir po Nepriklausomybės paskelbimo. Apie 1990 metus Lietuvos dailininkų sąjunga ir jos nariai įsitraukė į turto privatizavimo, dalybų, pardavimų procesus. Apie jų pasekmes, turinius ir kitokius teisminius ginčus nuolat girdime ir dabar. Aš nesiekiu aiškintis turtinių Dailės fondų reikalų, susitelksiu ties dailės kūriniais. Pastebiu, kad dažnai ir konferencijose, ir tarybos posėdžiuose kalbama apie ūkinius reikalus, tačiau nutylima apie svarbiausius – meno kūrėjo – rūpesčius.

Nuo fondo egzistavimo laikų išliko tikrai nemažai kūrinių. Pagal sąrašus, esančius LD sąjungoje, šiuo metu čia saugoma 4 000 tapybos, grafikos, skulptūros, taikomosios dailės: keramikos, juvely-

tęsinys 2 psl. → Valentinas Antanavičius. Autoportretas 1983 m.

Dailės būvis sovietmečiu

mu, laukė dar 23 visuomeninės pareigos, kurioms taip pat reikėdavo skirti laiko.) Jis buvo kelių DS pirmininkų dešinioji ranka. P. Gudynui mirus, vėliau man einant dailininkų sąjungos valdybos atsakingojo sekretoriaus pareigas teko gerokai sukristi. Paklausite, o ką veikė keturi pirmininkai pavaduotojai? Jie buvo atsakingi už patikėtą sritį. Vienas – už parodinę veiklą, antras už Dailės fondo sistemą, trečias – už darbą su gausiu jaunųjų dailininkų susivienijimu ir ketvirtas – už dailininkų aprūpinimą butais ir kūrybinėmis dirbtuvėmis.

Laisvo žodžio proveržiai

Kokia tada buvo politinė ir kultūrinė atmosfera? Mūsų dailėtyrininkai galėtų parašyti nekonjunktyvą studiją apie to meto gyvenimą, išnagrinėti ribą tarp politikos ir kultūros, tarp oficialaus ir neoficialaus meno ir daugelį kitų reiškinių.

Išvardysiu daugybę įvykių ir reiškinių, įtaigiai kūrusių to laiko paveikslą. M. K. Čiurlionio paveikslai jau buvo eksponuojami naujojoje galerijoje Kaune kiekvieną gegužę nuvilnydavo Poezijos pavasaris, 1969 metais, pirmasis po karo, Lietuvoje lankėsi arsininkas tapytojas

Viktoras Vizgirda. Sausakimšoje DS salėje įvyko nepamirštamas jo susitikimas su dailininkais. Tais pačiais metais J. Švažas ir L. Tuleikis sumanė ir surengė Vilniaus tapybos bienalę, subūrusią Lietuvos, Latvijos ir Estijos stipriausias ir novatoriškiausias tapybos pajėgas. Nepamirštama T. Venclvos ir A. Štromo kūryba bei laikysena, susijusi su disidentiniu judėjimu Rusijoje, jos savilaidos knygų atgarsiai Lietuvos meno pasaulyje.

Pamenu ir tai, kaip buvo graibstomos Achmatovos, Cvetajevo, Jesenino, Mandelštamo, Pasternako knygos. Kraštotyris ir paminklosauginis judėjimai, etnografinės ekspedicijos, etnokultūrinis sąjūdis, tautosakos rinkimo būreliai, „Ramuva“, Panevėžio ir Maskvos Tagankos teatrai, J. Marcinkevičiaus dramos, J. Jurašo spektakliai, S. T. Kondroto knygos, nieko bendro neturinčios su ideologija. Vėliau – M. Žilinsko tapybos rinkiniams pastatyta galerija Kaune, pagaliau „Neringos“ kavinė kaip masonų ložė, su savo nuolatinio kontingentu, – visur aktyviai dalyvaudavo ir dailininkai.

Daugeliui tada visiškai nesinorėjo vaidinti sovietinio kankinio, kurį engė, kūrybos neeksponavo ar cenzūravo.

Dailėtyrininkams talkinant, kankinystės vaidinimai prasidėjo gerokai vėliau – atkūrus Nepriklausomybę, kai jau nebuvo ryškesnių bandymų susidoroti su dailininkais kaip pokario metais. Kolegos kalbėdavo: jei kūrinys – geras, jis toks ir lieka, neeksponuotas jis niekur nedings. Ar buvo neoficialus dailės gyvenimas? O taip! Asmeninių ryšių tarp kolegų oficialioji aplinka jau nelietė. Bendraudami draugų rateliuose, tarpusavyje mes turėjome visiškai laisvą pasaulį. Dalijomės knygomis „vienai nakčiai“, audringai aptarinėdami parodas virtuvėse žmonės pasitikėdavo vieni kitais ir laisviau kalbėdavo.

Koks paradoksas! Nors visur styrodavo išdavikų ausys ir akys, ne visada apie jas buvo galvojama. (Dabar sunku net įsivaizduoti, kaip V. Kisarauskiui patikėdavo iš Universiteto bibliotekos išsinešti namo net XVII amžiaus knygas.)

Dailės kritika ir privilegijos

Ar buvo tuomet dailės kritika? Ir taip, ir ne. Dalis dailėtyrininkų, aptarnaujančių menininkus, nebuvo lygiai verčiai partneriai, eidavo iš paskos dailės procesams arba rašydavo apie tuos, kuriuos redaktorai nurodydavo. Kiti rašydavo apie vertus rašyti. Kai kurie leidiniai turėjo prestižą. „Literatūra ir menas“, „Kultūros barai“, „Nemunas“, lyginant su dabartimi, išeidavo milžiniš-

kais tiražais, buvo laukiami. Prisimenu Vytauto Kubiliaus straipsnį „Nemuno“ žurnale – „Talento mįslės“. Ideologų nuolatos smerkiamas už „beidėjįškumą“, daug kam jis atvėrė akis.

Daugėjo ryšių su išeivijos dailė ir literatūra, pradėta rūpintis jų palikimo grąžinimu į Lietuvą.

Dailininkų hierarchija ir privilegijos? Aprašomuoju laikotarpiu šie reiškiniai jau nebuvo taip akivaizdūs. Žinoma, aktyviau kuriantys siekdavo respublikinės, valstybinės premijos ar LTSR liaudies dailininko garbės vardo.

Beje, dabar būdai to pasiekti dar negražesni, o naudojimas privilegijomis visais laikais priklausė nuo asmens inteligencijos. Privalau pastebėti, kad apdovanojimus gaudavo ne vien idėjiški autoriai. Pavyzdžiui, Algirdas Petrulis respublikinę premiją gavo už peizažus, Sibiro tremtinė Ramutė Skučaitė – respublikinę Komjaunimo premiją.

Per pusę amžiaus užtrukusį sovietmetį Lietuvos dailėje buvo daug parodų, sukurta iškilų kūrinių, veikė daugybė įdomių, išskirtinių asmenybių. Tos parodos ir kūriniai buvo ne tik žaibolaidžiai, bet ir noras turėti erdvę laisvesnei raiškai. Nepamirškime jų.

Mylėk savo artimą

Nors visada buvome viskam prieštaraujantys asmenys, tokia jau ta mūsų

prigimtis, atkurkime buvusią toleranciją, dažniau pasidžiaukime visų kartų kolegų kūryba. Juk dabartis neatirsado tuščioje vietoje, pagrindus jai padėjo tie, kurie ilgam apsisotojo Antakalnio kalvose. Pozityvesni tarpusavyje santykiai netruks atnešti pagarbą vienas kitam ir mūsų vertinimui visuomenėje.

Vis prisimenu mąstytojo Aleksandro Štromo žodžius, kuriuose užkoduota tai, kas užtikrina mažos šalies išlikimą. „Stenkimės psichologiškai tapti tikrai didele ir išdidžia tauta. Juk iš tiesų tokie ir esame, tik dar neišmokome gerai to išsąmoninti. Nenusileiskime ir nepasiduokime niekam, bet supraskime kitus, jų teisėtus interesus bei siekius net tada, kai tie interesai ir siekiai nesutampa su mūsų norais ir tikslais.“

Jausdamas kasdienį mūsų susirūpinimą kultūros ir meno dabartimi bei ateitimi, kviečiu atsakingam gyvenimui ir darbui.

Sveikindamas visus kolegas LDS 80-mečio proga linkiu, kad niekada jūsų neapleistų kūrybos energija ir paprasta žmogiška laimė.

P. S. Dailininkų sąjunga ragina kolegas parašyti savo meto prisiminimus. Pasidalyti džiaugsmo ar neviltinges epizodais, iš kurių sudėliota mūsų istorija, kurią privalome palikti ateinančioms kartoms.

Atgarsiai

Gyvi prisiminimai papildė archyvinę medžiagą

LDS būstinės parodų salėje įvyko diskusijų vakaras, skirtas Lietuvos dailininkų sąjungos 80-mečio sukakčiai paminėti. Vakaro metu Literatūros ir meno archyvo darbuotojos papasakojo apie mobilią archyvinę parodą „Lietuvos dailininkų sąjunga 1935–1940“, apie saugomus archyve dokumentus bei ekrane demonstravo į bendrą ekspoziciją nesudėtą unikalią LDS istorinę medžiagą. Garbūs sąjungos nariai: Giedrė Jankevičiūtė, Alfonsas Čepauskas, Dalia Matulaitė, Viktoras Liutkus, Arvydas Šaltenis, Algimantas Kliaugas ir kiti – papildė ekspozicijos pristatymą įžvalgomis ir pasidalijo gyvais prisiminimais apie LDS istorinius įvykius, šiandienos aktualijas bei ateities lūkesčius.

Istorinė paroda, pašnekėsiai prie arbatos puodelio, prisiminimai bei ateities lūkesčiai, regis, domina tik vyresniosios kartos dailininkus.

LDS 80-mečiui paminėti surengta paroda „Iš archyvų“ sulaukė didelio susidomėjimo. Ji buvo eksponuojama Vilniaus Rotušėje ir LDS Kauno galerijoje „Meno parkas“, dabar ją galima apžiūrėti LDS būstinės parodų salėje.

Parodos ekspoziciją sudaro dvi dalys: vienoje eksponuojama dokumentinė medžiaga, pasakojanti apie Lietuvos dailininkų sąjungos steigimą, rodomas pirmos surengtos parodos katalogas, archyvinis protokolų ir kita to laiko archyvinė medžiaga.

Dailininkas Alfonsas Čepauskas, apžiūrėdamas parodą, aptiko nemažai istorinės medžiagos, prisiminimais sugrąžinusios į praeitį.

Lilijos Valatkienės nuotr.

Parodos ekspozicijoje buvo galima pamatyti keletą originalių pirmos parodos dalyvių kūrinių, kuriuos atrinko Nacionalinės M. K. Čiurlionio dailės muziejaus menotyrisinė Violeta Krištopaitytė-Jocienė. Juos parodai skolino pats muziejus.

Antrą parodos dalį, pavadintu „Lietuvos dailininkų sąjunga 1935–1940 m.“, parengė Lietuvos literatūros ir meno archyvas. Šią dalį sudaro dvi parodos – kilnojamoji ir virtuali. Jose buvo siūloma susipažinti su Lietuvos dailininkų sąjungos 1935–1940 m. laikotarpio dokumentais, kurie yra saugomi Lietuvos literatūros ir meno archyve.

Kilnojamosios parodos stenduose buvo eksponuojamos dokumentų skenuotos originalų kopijos iš Jungtinio Lietuvos dailininkų organizacijų fondo, P. Aleksandravičiaus, A. Gudaičio, V. Kisarausko asmens fondų, Pavienių dokumentų rinkinio, J. Kuzminskio, J. Umbraso, Z. Žemaitytės asmens fondų.

Stenduose atrinktais dokumentais pristatoma Lietuvos dailininkų sąjungos kūrimas bei veikla. Tai sąjungos steigimo dokumentai, pirmieji susirinkimai, valdybos ir jų pirmininkai, įstatai, Lietuvos dailininkų sąjungos projektuotų namų eskizas, Lietuvos dailininkų sąjungos rudens ir vasaros parodų katalogai bei kiti dokumentai, Lietuvos dailininkų sąjungos organizuotų užsienio šalių parodų Lietuvoje dokumentai, Lietuvos dailininkų dalyvavimas parodose Taline, Rygoje ir Paryžiuje, taip pat neužmirštos ir Lietuvos provincijose rengtos parodos, Taupomųjų kasų apdovanojimai, V. Kairiūkščio rengtos K. Sklėriaus monografijos.

„Dailėraščio“ inf.

Veidai

Alvydas Stauskas, prieš dvidešimt metų Dusetose įkūręs meno galeriją, padėjo išgarsinti ne vienam dailininkui.

Dusetų dailininkas Alvydas Stauskas: „Valstybė yra įdomi, jeigu įdomi jos kultūra“

Dusetos garsėja ne tik žirgų lenktynėmis, bet ir menininkais. Toli už Lietuvos ribų žinomas meno židinys – Kultūros centras Dusetų dailės galerija šiemet pažymėjo 20 metų sukaktį, o centro direktorius – garsus menininkas Alvydas Stauskas – šventė 50-metį. Dviejų jubiliejų proga dailininkas, fotografas, pedagogas, meno projektų organizatorius Alvydas Stauskas pasidalijo trumpomis įžvalgomis.

VILMA JANKIENĖ

Profesionalaus meno galerija

Dusetų miestelyje gyvena tik 700 žmonių, tiesa, seniūnijoje – beveik 3000. Tačiau vis tiek stebina prieš keletą metų duris atvėrę Kultūros centro naujieji rūmai su puikia koncertų sale ir erdvia galerija. Pradžių pradžia nukelia į 1995-uosius metus, kai dailininkų pedagogų Alvydo Stausko, Romualdo Pučeko ir Eugenijaus Raugo iniciatyva Dusetose buvo atidaryta bene pirmoji mažame Lietuvos miestelyje profesionalaus meno galerija ir surengta pirmoji Dusetų krašto dailininkų kūrybos paroda.

Dabar galerija skaičiuoja gerokai per 200 įvairių parodų, dešimtis plenerų, išleista nemažai dailės leidinių. Kasmet liepos mėnesį rengiama Duse-

tų krašto dailininkų ir fotografų paroda, kur pirmuoju smuiku groja Šarūnas ir Nomedas Saukos, o žirgų lenktynių proga tradiciškai organizuojamos parodos „Žirgas dailėje“ arba „Žirgas fotografijoje“, kuriose dalyvauja ir Lietuvos, ir užsienio šalių menininkai.

Kultūrą supranta visi

„Turime didžiulius kuriančiąsias žmones, nes jie yra ne tik kultūros, bet ir politikos ambasadoriai, šalys visada pristatomos pasitelkiant kultūrą, nes ją supranta visi. Valstybė yra įdomi, jeigu įdomi yra jos kultūra. Dusetose vykstantys kultūros renginiai prisitaiko prie gyvenimo. 2008-aisiais miestelyje įkūrėme ir skulptūrų parką, kuris kasmet darosi solidesnis. Už ner-

tesinsys 4 psl. →

Mindaugo Skudučio tapyba – Molėtų bažnyčios bokšte

Mindaugo Skudučio tapyba. Palūšės bažnytelė.

Molėtų dailės galerija šiuo metu remontuojama, todėl ieško ir randa netradicines erdves profesionaliam menui eksponuoti. Šį kartą iki sausio 30 dienos galerija kviečia lankyti Mindaugo Skudučio parodą „Bažnyčios ir bažnytelės“ dešiniajame Molėtų Šv. Petro ir Povilo bažnyčios bokšte. Tai galima padaryti prieš mišias ir po jų.

Surengdamas parodą Molėtų Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, lietuvių tapybos klasikas Mindaugas Skudutis tikrąja to žodžio prasme liudija, kad menas iš tiesų egzistuoja „dramblio kaulo bokšte“. Tuo pačiu šis mūsų visuomenėje įsitvirtinęs stereotipinis požiūris į meną tuoj pat ir sugriaunamas todėl, kad savo kūriniams dailininkas įrodo gyvenantis šioje realybėje, mūsų pasaulyje ir tarp mūsų.

Bažnyčios bokšte M. Skudutis eksponuoja jau ne vienerius metus tapomas Lietuvos provincijos šventoves – nuo medinių šedevrų, tokių kaip Palūšės Šv. Juozapo bažnyčia iki imponantiškųjų mūrinio baroko perlų – kad ir buvusio Dominikonų vienuolyno Liškiavoje.

Tapytojas dirba lauke, kintant šviesai ir spalvai, per ne vieną seansą bandydamas pagauti ir užfiksuoti vaizduojamų motyvų dvasią, laiko ir erdvės kaitą. Didžioji paveikslų dalis yra nutapyta vasaromis, gamtoje klestint žaliai spalvai – kiekvienas, bent kartą pabandęs tapyti gamtoje, patvirtins, kad „sutvarkyti“ žalią spalvą ir jos atspalvius yra ypač sudėtinga.

M. Skudučio peizažuose žalia spalva tarsi pražysta. Plenerinės sąlygos pa-

deda pamatyti ir pajusti tas asmenines ir gamtos būsenas, kurios „išlinka“ būnant Lietuvos provincijoje, tartum nuostabiausias audinys nusagstytoje puikiais architektūros ir dailės paminklais. Tai yra ne tik paprasti peizažai su architektūriniais inkluzais, bet ir vidiniai paties autoriaus „portretai“...

Kita vertus, M. Skudutis nebūtų žymiojo „Penketo“ nariu, jeigu piligrimiškai keliaudamas po kraštą ir pagarbiai

kolekcionuodamas jam įdomius objektus, nepademonstruotų ironiško požiūrio į gyvenimą. Tai ypač ryškiai atskleidžia stafazinės žmonių figūrėlės, atliekančios savotišką statistų funkciją. Jos parodo vaizduojamų pastatų mastelius, į ne vieną kompoziciją patekdamos tartum netyčia – eina į vietinę parduotuvėlę nusipirkti alaus, keliauja pabendrauti su kaimynu ar tiesiog žiopinėdamas nori užmesti akį, ką tapo dailininkas.

„Dailėraščio“ inf.

Tapytojas Mindaugas Skudutis pasižymi pastabumu ir vidiniais išgyvenimais.

„Vilniaus polonezas Lietuvai“ iškeliavo į Lenkiją

LDS paroda, kuruojama Arūnės Tornau, veikia Varšuvoje esančiame Kultūros centre prie Lietuvos Respublikos ambasados.

„...Kiekvienas regi savo akimis, klauso savo ausimis ir savaip vertina, o visų mūsų nuomonė nuolat kinta“, – yra rašęs M. K. Oginskis knygoje „Laiškai apie muziką“.

Šia paroda siekiama plačiau supažindinti su M. K. Oginskio asmenybe, veikla, sudėtingu gyvenamuoju laikotarpiu, Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės dvarų gyvenimu.

Parodoje dalyvauja žinomi Lietuvos tapytojai vilniečiai, skirtingi savo meniniu braižu, plastinėmis išraiškos formomis, kūrybiniais principais, kūrybine patirtimi: Žygmantas Augustinas, Palemonas Janonis, Bronius Gražys, Romas Balinskas, Linas Lianzbergis, Sigita Maslauskaitė, Laisvydė Šalčiūtė, Raimonda Jatkevičiūtė-Kasparavičienė, Jolanta Kyzikaitė, Ina Budrytė, Andrius Giedrimas, Miglė Kosinskaitė, Arūnė Tornau, Augustinas Savickas.

Kad ekspozicija nevirstų vien laisva kūrybine improvizacija ar menininkų refleksija, paroda suaktualinta, pasitelkiant dokumentinius kadrus, kurių autorė – žurnalistė, fotomenininkė Lilija Valatkienė.

Paroda Kultūros centre prie LR ambasados (Al. Ujazdowskie 12, Varšuva) veiks iki 2016 vasario 6 dienos.

„Dailėraščio“ inf.

Paprastumo paieškos

LDS Panevėžio skyriaus galerijoje „Galerija XX“ eksponuota panevėžiečio keramiko Egidijaus Radvensko naujausių darbų paroda „Refleksijos“. Pagrindinė parodos kūrinio idėja – iš nuolat kintančios tikrovės pasirinkus sau aktualius objektus ar reiškinius, parodyti juos kitame kontekste, kitu kampu, reflektuoti kitą jų prasmę ar reikšmę, kartais su ironija ar sarkazmu, bet ne siekiant pamokslauti ar ką nors įrodinėti.

Visus darbus vienija paprasta ir aiški kubo-dėžės forma, siekiant išieškoto paprastumo, kuo mažiau blaškantis į formos paieškas. Labiau norėtą koncentruotis į pagrindinę kūrinio mintį, kurią bandau paaiškinti lakoniškais pavadinimais.

Kūrinių atlikimo technika – aukštos degimo temperatūros akmens masė, izoliacinės plytos, jungiant jas su kitomis medžiagomis: medžiu, rasta surūdijusiais daiktais.

Pasak menotyrininkės Karolinos Tomkevičiūtės, „E. Radvenskas preciziškai dirba ne tik su medžiaga, bet ir sugeba užpildyti ją konceptuali turiniu. Menininkas kūriniuose atsigręžia į kintančią kasdienybę, ištraukia iš jos kelis aktualius atributus ir dekonstruoja kitame kontekste. Menininkas sąžiningai elgiasi su pasirinktomis medžiagomis, neprievartauja jų, o tie-

siog atidengia geriausių jų pusę. Parodos koloritas šildo akis šviesiais bei natūraliais tonais, kurie kontrastuoja su tamsiais žemės atspalviais. Menininko pristatomi objektai liudija jo nuoseklumą bei minties grynumą.“

Skulptūrinių objektų ciklo idėjas įgyvendinti medžiagoje padėjo 2015 m. gauta individuali valstybės stipendija.

Apie autorių:

Egidijus Radvenskas gimė 1961 m. 1985 m. baigė Valstybinį dailės institutą (dabar Vilniaus dailės akademija), studijavo dizainą. Lietuvos dailininkų sąjungos narys nuo 1997 m.

Nuo 1988 m. dalyvauja parodose, simpoziumuose, rezidencijose ir projektuose Austrijoje, Ispanijoje, Latvijoje, Lenkijoje, Lietuvoje, Norvegijoje, Olandijoje, Vokietijoje.

Surengė 12 personalinių kūrybos parodų, dalyvavo daugiau nei 100 grupinių parodų, 18 projektų, simpoziumų ir rezidencijų Lietuvoje ir užsienyje.

Pagrindinė kūrybos sritis – keramikos skulptūra, objektai, instaliacijos, yra sukūręs darbų visuomeninių pastatų interjerams.

Kūrybai būdinga konceptualus, novatoriškas požiūris į keramiką, dominuoja skulptūriška kūrinio forma ir plastika, dažnai jungia skirtingas ir netradicines medžiagas.

Pelnė apdovanojimų: I vieta Vilniaus keramikos meno bienalėje ir I-oji prof. Liudviko Strolio vardo premija 2010 m., išrinktas Metų panevėžiečių kultūros ir meno srityje 2010 m.

2011, 2015 m. skirta individuali valstybės stipendija, 2013 m. Panevėžio m. savivaldybės kūrybinė stipendija. Kūrinių yra įsigiję – Lietuvos dailės muziejus, Panevėžio miesto dailės galerija, Vytauto Valiušio keramikos muziejus, privatus kolekcininkai Lietuvoje ir užsienyje.

„Dailėraščio“ inf.

Kokią informaciją perduoda komiksai?

Lietuvos dailininkų sąjungos Šv. Jono gatvės galerijoje atidarytoje parodoje „Baltijos iliustracija. Komiksai“ pamatysite, kokias intriguojančias istorijas galima papasakoti piešiniiais.

Antrus metus iš eilės organizuojama tarptautinė paroda, skirta piešiniui. 2015-ųjų pabaigos paroda „Baltijos iliustracija“ skiriama komiksams: pristatomi komikso žanro piešėjai iš visų trijų Baltijos šalių.

Parodos atidarymo metu autorė ir šio projekto kuratorė Ula Šimulynaitė pristatė tik ką iš spaustuvės atkeliavusią komiksų knygą „Vilniaus miesto legendos“. Lina Itagaki specialiai parodai ant galerijos sienos nupiešė didelį Mr. Pinkmaną, o Gerda Jord pristatė nuotaikingą animacinį filmuką „Gertrūdos serbentai“, pagal autorės grafinį romaną „Gertrūda“.

Menininkai yra baigę pačias įvairiausias studijas: architektūros, kraštovaizdžio architektūros, grafinio dizaino, animacijos, žurnalistikos, semiotikos, lietuvių filologijos, tarptautinės ekonomikos, grafikos, tapybos. Tai išties įspūdinga, bet nestebina – juk norint sukurti komiksą reikia mokėti piešti, gebėti kritiškai žvelgti į pasaulį ir turėti ką pasakyti! Komikso žanras žavingas ir genialus tuo, kad kiekviename kadre ne tik pasakomi, bet ir pavaizduojami esminiai naratyvo epizodai. Apčiuopti aktualią problemą, „ištraukti“ esmę ir tada kadras po kadro, puslapis po puslapio sudėlioti istoriją – tai be galo imlus laikai ir kruopštus darbas.

Parodos kolekciją sudaro įvairiausių temų komiksai. Vienų siužetuose galima užusti kone tikrų nutikimų skonį, kiti mena senas legendas, tretieji iš fantazijos pasaulio, tačiau visos istorijos nuotaikingos ir be galo pozityvios. Skiriasi darbų išraiška ir technika, bet įdomu tai, kad visų autorių darbai daugiausia piešti ranka. Kolekcijoje nėra nė vieno grynai kompiuterinės grafikos pavyzdžio. Kompiuteris naudojamas kaip pagalbinė priemonė siekiant sukurti galutinį vaizdą. Taigi, nors komiksui sukurti reikia nemažai laiko, autoriai linkę mėgautis kūrybinio proceso ir renkasi apčiuopiamas piešimo priemones, popierį.

„Mūsų parodos tikslas supažindinti žiūrovus su komikso žanru, o leidėjams pristatyti galbūt kai kuriuos dar nepažįstamus komiksų kūrėjus. Taip pat visada smagu palyginti vyraujančias tendencijas menininkų plotmėje, pasidžiaugti kūriniiais ir tiesiog maloniai praleisti laiką ekspozicijoje. Žadame tęsti šios parodos tradiciją ir stengsimės surengti ją ir kitais metais – su naujais autoriais, naujais darbais ir naujomis istorijomis“, – sakė parodos kuratorė Ula Šimulynaitė.

Paroda veiks iki 2016-ųjų sausio 8 dienos.

„Dailėraščio“ inf.

LDS narių jubiliejai

Grudis

Džiuljeta Raudonienė 1950 12 02 – 65 metai
Eugenijus Survila 1925 12 04 – 90 metų
Irena Ambrazienė 1950 12 06 – 65 metai
Raimondas Savickas 1955 12 10 – 60 metų
Valerijonas Vytautas Jucys 1930 12 18 – 85 metai
Dalia Marija Šaulauskaitė 1955 12 20 – 60 metų
Henrikas Šurkus 1950 12 22 – 65 metai
Virginija Venckūnienė 1950 12 24 – 65 metai
Stanislava Aldona Gedvilaitė 1935 12 26 – 80 metų
Gintautas Vaičys 1965 12 27 – 50 metų
Vaidilutė Keinienė 1940 12 31 – 75 metai

IMAGONIRMIA apdovanojimas

Paraiškų teikimo terminas:

2015 m. gruodžio 31 d.

Dailininkai kviečiami dalyvauti **Elena Mantoni** kultūrinės organizacijos įsteigtuose meno apdovanojimuose. Šis apdovanojimas skiriamas menininkams, kurių pagrindinis kūrybos motyvas – harmoningas santykis su gamta, meno kūrinio įvietinimas ir erdvės prasingumas.

IMAGONIRMIA apdovanojimo 2015–2016 tema: „Vienuolyno slenkstis / jardai į sodą“ („Monastery threshold | yards to the planetary garden“), skirtą žemės meno projektui Kjaravalės regione. Tema balansuoja tarp urbanistinio ir gamtinio santykio, o projekcinio tyrimo rezultatas turėtų būti įprasminamas sukuriant realų arba simbolinį „sodą“.

Atrinktas menininkas laimi:

- 4 savaičių rezidenciją FARE, Frigoriferi Milanesi – Milane;
- 600 eurų kelionės ir pragyvenimo išlaidoms padengti;
- 200 eurų sumą kelionės išlaidoms;
- 2500 eurų medžiagoms kūrybai;
- Galimybę bendradarbiauti su kuratoriais;
- Edukacinius kursus „International Center of Studies on Landscape and Garden Bergamo“;
- Galimybę realizuoti projektą Kjaravalės vienuolyno sode.

Daugiau informacijos: www.imagonirmia.org.

Teikiant paraišką:

- Užpildyta paraiškos forma (galite rasti LDS tinklalapio skytyje: REZIDENCIJOS);
 - Jūsų siūlomo projekto aprašas (vietos planą rasite prie paraiškos formos);
 - Pristatomų kūrinių aplankas.
- Paraišką siųsti šiais el. adresais:**
info@farearte.org
info@artinresidence.it

Rezidencija „Nekintamumo kultūra“

Rezidencija truks 2016 m.

balandžio 7–14 d., Romainmôtier, Šveicarijoje
 Aplikuoti galima iki **2016 m. sausio 2 d.**

Antroje XXI a. dekaodoje neoliberalizmo modelis išgyvena krizę: gyvename visuomenėje, kurioje 30–40 proc. populiacijos yra spekuliatyvos sistemos, išreiškiančios socialinės kolaboracijos vertę neteisingu būdu, darbininkai. Iš to kyla naujas poreikis sukurti naujų verčių, skatinančių naujo modelio bendradarbiavimą. Iki šiol filosofai įsivaizduodavo kitokį pasaulį su įvairiomis teorijomis, bet kaip iš tiesų mes galime pakeisti šį sistemos modelį?

Rezidencijos metu jos dalyviai grupėse, sudarytose iš skirtingų sektorių atstovų, diskutuos šia ir panašiomis temomis.

Dalyviai bus kviečiami pristatyti savo siūlymus ir projektus. Teminė rezidencija rengiama bendradarbiaujant su antropologu Julienu Vuilleumier.

Norint dalyvauti:

- Užpildyti dalyvio anketą svetainėje www.arc-artistsresidency.ch (Skiltyje NEWS – „Call for thematic residency: Culture of permanence“)
 - siųsti paraišką adresu info@arc-artistsresidency.ch kartu su CV (vienas PDF failas / iki 2 MB)
 - pridėti kūrinių aplankus (vienas PDF failas, iki 5 psl., ne daugiau nei 5 MB)
 - galima pridėti nuorodų į Jūsų garso ar vaizdo įrašų peržiūrą (neprisegti garso / vaizdo rinkmenų!)
- Daugiau informacijos:**
www.arc-artistsresidency.ch.

Rezidencijos trukmė – 2016 m. sausio 4 d.– kovo 10 d. Jos metu sukurti kūriniai bus eksponuojami parodoje WATER.WAR 2016 m. kovo 10 d.–birželio 26 d. Budafabrik, Kortreike, Belgijoje.

Rezidencijos tikslas – sukurti meno projektą, kuris permąsto žmogaus ir svarbiausio žemės elemento – vandens – santykį.

Žmonės yra tiek fiziškai, tiek mentaliai priklausomi nuo šio „mėlynojo aukso“. Ir vis tik mes dar dažnai ydingai žvelgiame į jį, rizikuodami žmonijos egzistencija.

Laboratorija kuriamas specialus prototipas, kuris integruotų inovatyvias technologijas ir mokslo pasiekimus, siekiant išsaugoti vandenį ir pažaboti jo destrukciją. Menininkas rezidencijos metu turės galimybę dirbti su mokslininkais.

Paraiškos formą galite užpildyti internete:
www.gluon.be/open-call-water-war/.

Prie paraiškos būtina pridėti:

- Kontaktinę informaciją;
- Trumpą biografiją (iki 500 ženklų su tarpais);
- Kūrybinį CV (iki 1500 ženklų su tarpais);
- Projekto pristatymą (1 A4 lapas);
- Ne daugiau nei 3 nuotraukas.

3-oji tarptautinė Lih Pao skulptūros

bienalė

Paraiškos priimamos
iki 2015 m. gruodžio 31 d.

Taivanie britų taryba, bendradarbiaudama su Lih Pao kultūros ir meno fondu, kviečia teikti paraiškas dalyvauti 3-ojoje tarptautinėje skulptūros bienalėje.

Ši bienalė – tai platforma, skirta menininkų pasirodymui tarptautiniu mastu, tuo pačiu tai proga tarptautiniams mainams ir galimybė laimėti piniginių apdovanojimų.

Bienale siekiama skatinti meninę kūrybinę veiklą, plėtoti tarptautinę partnerystę ir menininkų mobilumą.

Šios bienalės raktinis žodis – raštas. Šiais laikais raštas – tai ne tik komunikacijos priemonė, bet ir forma, kuria pristatoma kultūra ir estetika. Siekiant pažymėti rašto raidos svarbą civilizacijai, 2015 m. bienalės tema – tyrinėti ryšį ir transformacijas tarp rašto ir mūsų kartos kultūrinių pokyčių.

Vienas dalyvis gali teikti iki dviejų kūrinių. Kūriniai turi būti originalūs, priklausantys pačiam menininkui, neteikti jokiame kitame konkurse.

Paraiškos teikiamos per
www.lihpao-sculpture.com puslapį.
Daugiau informacijos:
www.lihpao-sculpture.com.

← pradžia 1 psl.

Modernus Severijos šiuvinėjimas atsidūrė Švedijos muziejuje

Paroda tyrinėja dvi šiuolaikines modernias šiuvinėjimo kryptis. Viena jų orientuota į vizijas ir remiasi vaizduote, fantazijomis, kartais ir kitais būdais pakeisdama tradicinei išraiškai būdingus parametrus, kita – į tekstus ir vaizdus, kaip kasdienio gyvenimo ir visuomeninės keliamų klausimų atspindžius, kai darbai prisiliečia prie konkrečių kasdienybėje vykstančių procesų. Šiuolaikinis šiuvinėjimas apima tokias temas kaip pasakos, virtūvinės kriauklės realijos ir teismo procesų biurokratizmas. Paroda akcentuoja šiuvinėjimą kaip žmogaus gyvenimo atspindį. Maži dygsniukai pasakoja dideles istorijas.

S. Inčirskaitės-Kriaunevičienės vizitinė kortelė – metalo ir šiuvinėjimo sintezė. Menininkė dažniausiai naudoja iš buities atkeliautus metalinius objektus (mašinų dalis, buities rakandus) ir ant jų siūlais, naudodama kryželio techniką, primenančią močiucių rankdarbius, komponuoja gėlių žiedus ar kitus objektus. Dalis lietuvių menininkės kūrinių į parodą Goteborge atkeliaus tiesiai iš Jungtinės Karalystės, kur rudenį buvo eksponuojami parodoje „Dismaland“, kuruotoje pasaulinio garso žvaigždės menininko Banksy. Menininkės dalyvavimas parodoje įvyko bendromis Lietuvos ambasados Stokholme, Lietuvos kultūros instituto ir Röhsska muziejaus Goteborge pastangomis.

PARODOS

VILNIUS

Dailininkų sąjungos galerija (Vokiečių g. 2)

2015 12 11–2016 01 02

ATEINU.

Raimondo Savicko jubiliejinė tapybos paroda.

LDS būstinės parodų erdvės (Vokiečių g.4/2)

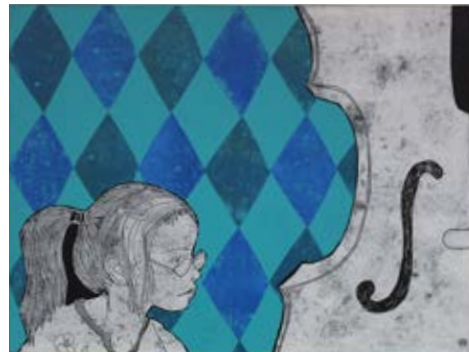
2015 12 10–2016 01 10

GIMTADIENIAI

Jonas Grunda. Skulptūros paroda.

AŠ GROJU IR DAINUOJU

Kristina Norvilaitė. Grafikos paroda.

Šv. Jono gatvės galerija, (Šv. Jono g. 11)

2015 12 09–2015 12 31

BALTIJOS ILIUSTRACIJA. KOMIKSAI

2015 12 02–2015 12 31

neLIESTI

Interaktyvių instaliacijų paroda

Šv. Jono gatvės galerijos rūsių

Galerija „Kairė-dešinė“ (Latako g. 3)

2015 12 01–2015 12 19

KĘSTUTIS GRIGALIŪNAS. 1944–45 m.

Instaliacija, kilnojamas paminklas ir atminties vieta

2015 12 01–2015 12 19

IŠ MANO SANDĖLIUKO

Ksenijos Jaroševaitės paroda

Galerija „Arka“ (Aušros vartų g. 7)

2015 12 08–2016 01 08

LIETUVIŠKAS NOKTIURNAS.

NATIURMORTAS. ŠIUOLAIKINIS

KONTEKSTAS TRADICIJOJE.

KAUNAS

Galerija „Meno parkas“ (Rotušės a. 27)

2015 11 19–2015 12 15

TEKSTILĖS interpretacijos: Z. VARNAUSKAS, grupės „ESAME“ ir „MOTERYS MENE“

2015 11 20–2015 12 15

NE PRIKLAUSOMI

Evaldo Pazuos paroda

KLAIPĖDA

LDS „Klaipėdos galerijos“ filialas,

„Herkaus“ galerija (H. Manto g. 22)

2015 12 10 - 2016 01 14

Vaclav Sporskij (Baltarusija) tapybos paroda

pasakų motyvais.

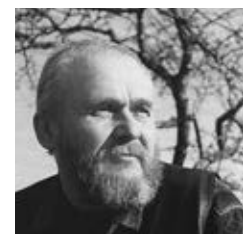
In memoriam

Grafikė Raimonda BATEIKAITĖ
 (1959 01 17 – 2015 10 10)

Odininkė Marija Aldona BALTUŠKIENĖ
 (1928 08 18 – 2015 10 17)

Skulptorius Kazys KASPERAVIČIUS
 (1941 04 03 – 2015 12 09)

Leidžia Lietuvos dailininkų sąjunga
 Išleidžiamas vieną kartą per mėnesį

Tiražas 500 egz.

Redaktorė Lilija Valatkienė

El. paštas: info@ldsajunga.lt;

dailerastis.lds@gmail.com

tel. +370 674 89700